View metadata, citation and similar papers at core.ac.uk
brought to you by CORE

Едуард Улянович — член трьох спеціалізованих рад із захисту дисертацій, міжнародної робочої групи МАГАТЕ «Радіаційне окрихчування, структурна деградація та прогноз ресурсу корпусів реакторів під тиском». Протягом багатьох років він викладав спецкурси в Київському політехнічному інституті та Національному університеті імені Тараса Шевченка.

За серію праць «Фізика міцності конструкційних матеріалів, які працюють в умовах радіаційного опромінення», у 2005 р. Е.У. Гриніка в складі авторського колективу вчених відзначено премією імені академіка В.І.Трефілова. Його також нагороджено нагрудним значком «За вагомий внесок у розвиток атомної енергетики України».

Наукова громадськість, колеги та друзі щиро вітають Едуарда Уляновича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, успіхів у невпинному науковому пошуку.

70-річчя члена-кореспондента НАН України І.В. СТАСЮКА

23 вересня виповнилося 70 років відомому фізикові-теоретикові членукореспонденту НАН України Ігореві Васильовичу Стасюку.

І.В. Стасюк народився 1938 р. у старовинному містечку Бережани Тернопільської області. У 1959 р. закінчив із відзнакою фізичний факультет Львівського державного університету ім. І. Франка. Ще студентом спільно з В.В. Владіміровим під керівництвом проф. А.Ю. Глаубермана він виконав дослідження, присвячене «новій формі полярної моделі» з уведенням операторів «вузлових елементарних збуджень» (попередники відомих операторів Хаббарда), високо оцінене акад. М.М. Боголюбовим і рекомендоване до публікації в «Докладах академии наук СССР» у вигляді статті. У 1963 р. Ігор Васильович успішно захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук на тему «Метод вузлових елементарних збуджень у теорії неметалічних кристалів». І.В. Стасюк поєднує викладацьку і дослідницьку роботу на кафедрах теоретичної фізики й теорії твердого тіла Львівського державного (нині національного) університету ім. І. Франка, працюючи над розвитком теорії обмінних взаємодій та феромагнетизму в сильно скорельованих електронних системах, зокрема, над формулюванням теореми Віка й розробленням діаграмної техніки для операторів Хаббарда. Одночасно він створив мікроскопічні моделі сегнетоелектриків зі складною структурою водневих зв'язків, які допомогли описати їхні динамічні та термодинамічні властивості, а також запропонував мікроскопічну теорію оптичних ефектів, породжених зовнішніми полями в діелектричних кристалах.

Особливо плідним на творчі здобутки видався період роботи І.В. Стасюка в Національній академії наук України. З 1978 до 1983 рр. він працює в Інституті прикладних проблем механіки та математики АН України, а потім у Львівському відділенні Інституту теоретичної фізики АН України. У цей час його наукові інтереси поширюються та-

кож на теорію електрон-деформаційних ефектів у напівпровідниках, сполуки з вузькими зонами провідності та кристали з ефектом Яна-Теллера. У 1985 р. Ігор Васильович захистив докторську дисертацію на тему «Теорія індукованих зовнішніми полями ефектів у кристалах із структурними фазовими переходами».

Окремо слід відзначити роботу вченого в Інституті фізики конденсованих систем НАН України, де він уже понад двадцять років очолює відділ квантової статистики. Організаційний талант ювіляра, його вимогливість і наполегливість як заступника директора з наукових питань сприяли становленню та розвитку інституту з часу його створення в 1990 р. на основі Львівського відділення Інституту теоретичної фізики АН України. Черговим підтвердженням високого рівня наукових результатів І.В. Стасюка стало обрання його членом-кореспондентом НАН України в 1995 р.

Найбільш вагомі результати Ігоря Васильовича пов'язані з теорією твердого тіла. Це розроблені ним математичні методи в теорії багатостанових і ферміонних систем із сильними короткосяжними кореляціями, вивчення ефекту хаббардівських кореляцій та ангармонічних ефектів у високотемпературних надпровідниках, розвиток теорії кінематичних механізмів надпровідного спарювання в межах моделі Хаббарда. Учений відомий також своїми розробленнями в мікроскопічній теорії впливу полів різноманітної природи на властивості та термодинаміку сегнетоелектриків і ян-теллерівських кристалів. Понад десятилітній доробок І.В. Стасюка та його учнів у галузі теорії протонного й іонного перенесення в суперіонних кристалах знайшов продовження в описі властивостей інтеркальованих кристалів. За результатами наукової роботи було опубліковано майже 600 наукових праць у вітчизняних та іноземних виданнях, у тому числі дві монографії.

Ігор Васильович веде плідну роботу з підготовки наукових кадрів. Уже кілька поколінь студентів Львівського національного університету ім. І. Франка слухають його захопливі лекції з теоретичної фізики та численні спецкурси (квантова статистика, електродинаміка, теорія твердого тіла, теорія фазових переходів, математичні методи теоретичної фізики). Він виховав 19 кандидатів фізико-математичних наук, троє з них стали докторами наук.

І.В. Стасюк — віце-президент Українського фізичного товариства, дійсний член Наукового Товариства ім. Т.Г. Шевченка. З 1993 р. — заступник головного редактора журналу «Condensed Matter Physics», а також голови секції «Фізика сегнетоелектриків», член редколегії низки міжнародних журналів, секцій «Теорія твердого тіла» та «Фізика високотемпературної надпровідності» Міжвідомчої наукової ради при Президії НАН України з проблеми «Фізика твердого тіла», входить до складу секції статистичної фізики Наукової ради НАН України з проблеми «Фізика м'якої речовини», спеціалізованих рад із захисту докторських дисертацій. Він член Міжнародного дорадчого комітету «Домени у фероїках і мезоскопічні структури», виступив організатором багатьох міжнародних конференцій зі статистичної теорії конденсованих середовищ і фізики сегнетоелектриків.

Наукова громадськість, колеги та учні щиро вітають Ігоря Васильовича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, творчого довголіття та подальших здобутків на ниві науки й освіти.